

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Державіаслужби
від 01.02.05 № 74

МЕТОДИКА
РОЗРОБЛЕННЯ ІНСТРУКЦІЙ З ВИКОНАННЯ ПОЛЬОТІВ
(ВИКОРИСТАННЯ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ)
У РАЙОНІ АЕРОДРОМІВ, ПОСАДКОВИХ МАЙДАНЧИКІВ

1. Загальні положення

1.1. Методика розроблення Інструкцій з виконання польотів (використання повітряного простору) у районі аеродромів, посадкових майданчиків (далі – Методика) розроблена з метою уведення структуризації інформації під час розроблення та супроводження Інструкцій з виконання польотів (використання повітряного простору) у районі аеродромів, посадкових майданчиків (далі – Інструкції).

1.2. Методика призначена для юридичних та фізичних осіб, які розробляють та супроводжують Інструкції, а також використовується як рекомендований матеріал стосовно порядку та складу інформації, яка підлягає включенню до Інструкції.

1.3. Ця Методика розроблена із урахуванням вимог Положення про використання повітряного простору України та Правил обслуговування аеронавігаційною інформацією і застосовується для аеродромів та посадкових майданчиків цивільної авіації України, аеродромів спільного базування та використання. Дана Методика не застосовується до Інструкцій аеродромів державної авіації.

1.4. Структура Інструкції визначена Правилами обслуговування аеронавігаційною інформацією.

Розробка Інструкцій організовується старшими авіаційними начальниками цивільних аеродромів, які з цією метою створюють відповідну комісію із служб аеродрому під головуванням старшого штурмана. До такої комісії включаються відповідні представники служб, в компетенції яких знаходяться розділи Інструкції.

1.5. Під час розроблення цієї Методики застосовувались такі нормативно-правові акти:

Повітряний кодекс України;

постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року №401

“Про затвердження Положення про використання повітряного простору України;

постанова Кабінету Міністрів України від 19 липня 1999 року №1281 “Про створення об’єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України”;

Правила обслуговування аеронавігаційною інформацією, що затверджені наказом Міністерства транспорту України від 01.07.2004 № 564 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 23.07.2004 за № 913/9512;

Аеронавігаційні карти. Додаток 4 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію;

Одиниці виміру, що підлягають використанню в повітряних і наземних операціях. Додаток 5 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію;

Аеродроми. Том 1. Проектування й експлуатація аеродромів. Додаток 5 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію;

Служби аеронавігаційної інформації. Додаток 15 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію;

Дос. ICAO 7910 - Показчики (індекси) місця розташування;

Дос. ICAO 8126 - Керівництво по службам аеронавігаційної інформації;

Дос. ICAO 8400 - ABC. Скорочення і коди ICAO;

Дос. ICAO 9774 – Керівництво із сертифікації аеродромів;

Євроконтроль - Operational Procedures for AIS Dynamic Data Eurocontrol.

1.6. Терміни

У цій Методиці терміни мають такі значення:

аеронавігаційна інформація (*aeronautical information*) – інформація, отримана в результаті добірки, аналізу й форматування аеронавігаційних даних;

аеронавігаційні дані (*aeronautical data*) – викладення аеронавігаційних фактичних даних, концепції або інструкції у формалізованому порядку, придатному для зв'язку, інтерпретації чи обробки;

доповнення до Збірника аеронавігаційної інформації України (AIP) (AIP Supplement) – тимчасові зміни, які вносяться до інформації, що міститься в AIP та публікуються на окремих сторінках;

об'єднаний пакет аеронавігаційної інформації – збірник документів, що складається із:

Збірника аеронавігаційної інформації України, включаючи поправки;

доповнення до Збірника аеронавігаційної інформації України;

НОТАМ - повідомлень та бюлетенів передпольотної інформації;

циркулярів аеронавігаційної інформації;

контрольних переліків та зведень;

поправка до Збірника аеронавігаційної інформації України (AIP) (AIP Amendment) – постійні зміни, які вносяться до інформації, що міститься в AIP;

система геодезичних координат (*geodetic datum*) – мінімальний набір параметрів, необхідних для визначення місця розташування й орієнтації місцевої системи відліку відносно глобальної системи відліку/координат;

служба аеронавігаційної інформації (CAI) (*aeronautical information service (AIS)*) – служба, створена в конкретно встановленій зоні дії, яка несе відповідальність за надання аеронавігаційної інформації/аеронавігаційних даних, необхідних для забезпечення безпеки, регулярності та ефективності повітряної навігації;

формалізовані дані – фактичні дані, надані у вигляді, придатному для їх подальшої комп'ютерної обробки;

циркуляр аеронавігаційної інформації (*aeronautical information circular (AIC)*) – повідомлення, що містить інформацію, яка не потребує випуску повідомлень NOTAM або внесення її до Збірника аеронавігаційної інформації України, але яка стосується питань безпеки польотів або аеронавігаційних, технічних, адміністративних і юридичних питань;

1.7. Скорочення

У цій Методиці скорочення мають такі значення:

АНВ - акт незаконного втручання;

ЗПС – злітно-посадкова смуга;

КТА – контрольна точка аеродрому;

МБВ – мінімально безпечна висота;

ОПР – обслуговування повітряного руху;

ППО – протиповітряна оборона;

ПС – повітряне судно;

РД – рульова доріжка;

CAI – служба аеронавігаційної інформації;

AD - аеродром (*aerodrome*);

AFS - аеронавігаційна фіксована служба (*aeronautical fixed service*);

AIC - циркуляр аеронавігаційної інформації (*aeronautical information circular*);

AIP – випущена або санкціонована державою публікація, яка містить у собі довготермінову аеронавігаційну інформацію, що має важливе значення для аеронавігації (*aeronautical information publication*);

AIS – служба аеронавігаційної інформації (*aeronautical information service*);

ARO - пункт збору донесень щодо обслуговування повітряного руху (*air traffic services reporting office*). Орган, що створюється з метою отримання повідомлень щодо обслуговування повітряного руху і планів польотів, які надаються перед вильотом.

Пункт збору донесень щодо обслуговування повітряного руху може створюватись як окремий орган або об'єднуватись з існуючим органом, таким, як орган обслуговування повітряного руху або орган обслуговування аеронавігаційною інформацією;

CAT – категорія (*category*);

DME - далекомірне обладнання (*distance measuring equipment*);

ENR – на маршруті польоту (*en-route*);

FATO – зона кінцевого етапу заходження на посадку та зона зльоту (*final approach and take-off area*);

FIR - район польотної інформації (*flight information region*);

GEN - загальний, загальне положення (*general*);

IFR - правила польоту за приладами (*instrument flight rules*);

ILS – система посадки за приладами (*instrument landing system*);

ICAO – Міжнародна організація цивільної авіації;

INS – інерціальна навігаційна система (*inertial navigation system*);

METAR - регулярне авіаційне зведення фактичної погоди (*aviation routine weather report*);

NDB - ненаправлений радіомаяк (*non-directional radio beacon*);

NIL – немає повідомлень/даних (*none*);

NOF - орган міжнародних NOTAM (*international NOTAM office*);

NOTAM – (повідомлення для пілотів - *notice to airman*) повідомлення, що розсилається засобами електрозв'язку і містить інформацію про введення у дію, стан або зміну будь-якого аеронавігаційного устаткування, обслуговування і правил або інформацію про небезпеку, своєчасне попередження про які має важливе значення для персоналу, пов'язаного з виконанням польотів;

PCN - класифікаційне число покриття (*pavement classification number*);

PIB – бюлетень передпольотної інформації (*pre-flight information bulletin*);

PSN - місце розташування (географічне) - position (*geographical*);

SID - стандартний маршрут вильоту за приладами (*standard instrument departure*), що пов'язує аеродром або певну злітно-посадкову смугу аеродрому з призначеною основною точкою, як правило, на заданому маршруті

обслуговування повітряного руху, де розпочинається етап польоту за маршрутом;

SIGMET - інформація про погоду на маршруті, яка може впливати на безпеку польоту повітряних суден (*information concerning en-route weather phenomena which may affect the safety of operations*);

STAR - стандартний маршрут прибуття за приладами (*standard instrument arrival*). Встановлений маршрут прибуття за правилами польотів за приладами (IFR), що пов'язує основну точку, як правило, на маршруті обслуговування повітряного руху, з точкою, від якої може розпочинатися політ за опублікованою схемою заходження на посадку за приладами;

TAF - прогноз погоди по аеродрому (*aerodrome forecast*);

TLOF - зона приземлення та відриву (*touchdown and lift-off area*). Площа, яка несе навантаження, де вертоліт може виконувати приземлення або відрив;

TMA - вузловий диспетчерський район (*terminal control area*). Диспетчерський район, що створюється, як правило, в місцях збігання маршрутів обслуговування повітряного руху неподалік одного або кількох великих аеродромів;

TRIGGER NOTAM – NOTAM, який містить стислу інформацію про зміст, номер і дату набуття чинності поправки чи доповнення до Збірника аеронавігаційної інформації України, що публікуються відповідно до процедур регламентації та контролювання аеронавігаційної інформації (AIRAC);

VFR - правила візуального польоту (*visual flight rules*);

VHF - ультракороткі хвилі (*very high frequency*);

VOR – всебічно направлений ДВЧ – радіомаяк (*VHF omnidirectional radio range*);

2. Порядок та склад інформації, яка має бути включеною до Інструкції

2.1. Інструкція складається для кожного цивільного аеродрому, майданчика, на якому виконуються польоти, та затверджується у порядку, передбаченому Положенням про використання повітряного простору України та відповідними нормативно-правовими актами Державіаслужби.

Якщо польоти за цивільними процедурами виконуються на аеродромах спільного базування чи використання, де старшим авіаційним начальником визначено посадових осіб, підпорядкованих Міністерству оборони України чи іншому центральному органу виконавчої влади (не Державіаслужбі) - Інструкція для польотів за цивільними процедурами оформлюється відповідно до цієї Методики, як окрема узгоджена частина базової Інструкції старшого авіаційного начальника цього аеродрому.

2.2. Інструкція з використання повітряного простору над певним районом (полігоном, районом проведення вибухових робіт, здійснення радіозондування атмосфери тощо) в залежності від специфіки виконуваних робіт викладається

відповідно до регулятивних вимог відповідальних органів центральної виконавчої влади, передбачених законодавством для проведення відповідної діяльності з використання повітряного простору.

Рекомендується, щоб структурне наповнення таких Інструкцій здійснювалось із урахуванням формату, описаного в цій Методиці, якщо це можливо і не суперечить відомчим нормативно-правовим актам того органу виконавчої влади, до компетенції якого належить відповідний вид проведення робіт, пов'язаних із використанням повітряного простору України. Таке викладення інформації сприятиме оптимізації процедур узгодження таких Інструкцій в Державіаслужбі та інших організаціях, що мають до цього безпосереднє відношення.

2.3. Інструкції з виконання польотів на посадкових майданчиках розроблюються та затверджуються для майданчиків, на яких проводяться польоти за цивільними процедурами та/або базування авіатехніки із урахуванням положень цієї Методики. Ці Інструкції можуть включати скорочений обсяг інформації в залежності від призначення та характеру виконуваних польотів на відповідному посадковому майданчику.

2.4. Інструкції з виконання польотів не складаються для посадкових майданчиків, які використовуються екіпажами повітряних суден для посадок, підібраних з повітря у встановленому законодавством порядку.

2.5. Інструкція повинна мати титульний лист згідно з додатком 1 до цієї Методики. Під час розроблення Інструкцій рекомендується мати електронний варіант тексту Інструкції для формалізації даних і полегшення внесення поправок, їх узгодження з відповідними підрозділами підприємств, організацій, Державіаслужби тощо.

2.6. Текстова частина Інструкції, що не підлягає публікації в АІР, викладається українською мовою відповідно до нижченаведених пояснень щодо конкретної частини Інструкції.

Інша інформація Інструкції, що підлягає публікації у складі об'єднаного пакета аеронавігаційної інформації надається російською мовою. Для аеродромів, які опубліковані в англomовному виданні АІР, зазначена інформація додатково може викладатись також англійською мовою відповідно.

Структурна схема інформації, що підлягає публікації в АІР, базується на структурованому форматі АІР, який визначений Правилами обслуговування аеронавігаційною інформацією. Зразки викладення такої інформації наведені у додатку 2 до цієї Методики на прикладі аеродромів Київ (Бориспіль) та Тернопіль.

2.7. До Інструкції включаються карти (схеми) стосовно аеродрому, які визначені для публікації в АІР. Зразки таких карт наведені у додатку 3 до цієї Методики на прикладі аеродромів Київ (Бориспіль) та Тернопіль.

Для аеродромів, на яких здійснюються польоти за правилами візуальних польотів, обсяг інформації, що підлягає включенню до Збірника

аеронавігаційної інформації для виконання польотів в зонах польотної інформації України (AIP VFR), визначається додатком 4 до цієї Методики на прикладі аеродрому Київ (Чайка).

Додатковими схемами включається інформація щодо:

розміщення радіонавігаційних засобів, що обслуговують аеродром;

внутрішньоаеропортового зв'язку;

розміщення метеообладнання аеродрому та схеми орієнтирів видимості (за необхідності) для візуального визначення горизонтальної видимості вдень та вночі для кожного визначеного місця спостереження;

кроків аеродрому;

розміщення всіх заборонених зон, небезпечних зон, зон обмеження польотів та інших зон (стрибків парашутистів, пілотажних, десантування, зон зливу палива, зон, визначених для аварійних посадок, зон посадок вертольотів тощо) в межах визначеного району аеродрому (зони відповідальності);

критичних перешкод у районі аеродрому з вказаним азимутом, відстанню від контрольної точки аеродрому, абсолютною (відносною) висотою;

плану аеродрому, на якому нанесені головні аеропортові засоби, призначені для експлуатації аеродрому;

схеми розміщення повітряних суден (ПС) на пероні та місцях стоянок (МС);

плану аеродрому з визначенням його меж;

плану із визначенням відстані від аеродрому до найближчого міста, населеного пункту й інших населених районів, а також місць розміщення всіх аеродромних засобів і обладнання, що знаходяться за межами аеродрому та даних про право власності на землю, на якій розташований аеродром.

Карти (схеми), які підлягають публікації в AIP, розробляються згідно з регулятивним матеріалом, який базується на Стандартах та Рекомендованій практиці ІКАО. Безпосереднє розроблення цих карт (схем) може здійснюватись відповідними службами аеродрому, а також відповідними підрозділами Украероруху, у порядку передбаченому нормативно-правовими актами Державіаслужби.

Обсяг Інструкції може бути розширений або скорочений відповідно до умов або специфіки конкретного аеродрому.

2.8. Інструкція складається з п'яти частин:

загальні положення;

дані про розташування аеродрому;

інформація про аеродром;

експлуатаційні процедури аеродрому і заходи для забезпечення безпеки;
інформація про адміністрацію аеродрому і систему забезпечення безпеки.

2.9. Кожна Інструкція повинна мати лист реєстрації та внесення змін за формою додатка 5 цієї Методики.

2.10. Наповнення інформацією Частини 1 “Загальні положення” Інструкції:

До цієї Частини включається наступна інформація:

2.10.1. Призначення Інструкції і коло охоплених нею питань. У цій підчастині зазначається основне призначення Інструкції відносно виконуваних польотів чи проведення відповідних робіт із використання повітряного простору. Також включається інформація, яка визначатиме коло охоплених нею питань таких, як, наприклад, доступність інформації Інструкції для національних користувачів чи міжнародних (як результат - публікація в AIP англійською чи російською мовою), поширення Інструкції тільки на користувачів, які базуються на аеродромі і виконують польоти тільки в зоні відповідальності цього аеродрому (майданчика) тощо.

Обов’язково зазначаються види польотів, до яких допущено аеродром, наприклад: за правилами польотів за приладами чи тільки за правилами візуальних польотів, демонстраційні польоти, випробувальні, тренувальні, учбово-тренувальні тощо. Зазначаються також види робіт, якщо такі визначені в межах району аеродрому, з використання повітряного простору (стрільби, пуски ракет, зондів тощо). Дана інформація по видам польотів та робіт надається в табличній формі.

2.10.2. Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність цивільної авіації України, та їх вимоги (юридичного характеру) до Інструкції. У цій підчастині зазначається конкретний перелік основних діючих нормативно-правових актів з реквізитами в галузі регулювання діяльності цивільної авіації, а також нормативно-правові акти, які регулюють відносини в рамках об’єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України. Перелік повинен бути викладеним у логічному порядку, починаючи з нормативно-правових актів найвищого статусу, наприклад:

Повітряний кодекс України;

постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року №401 “Про затвердження Положення про використання повітряного простору України”;

і т.д.

Окремо мають бути зроблені посилання на інші чинні нормативні документи, які встановлюють вимоги юридичного характеру до конкретної Інструкції (виду діяльності з використання повітряного простору, яка проводиться на даному аеродромі).

2.10.3. Умови використання аеродрому. У цій підчастині вказується заява про те, що в будь-який час, коли аеродром відкритий для зльотів і посадок повітряних суден, він також буде відкритий для всіх осіб на рівних умовах. Зазначаються додаткові умови та особливості аеродрому, якщо такі мають місце, наприклад: обмеження з боку використання військових частин, що базуються на аеродромі, чи, навпаки, особливості, що пов'язані з обслуговуванням цивільних повітряних суден (літерних рейсів), розташуванням аеродрому тощо. Обов'язково вказуються типи ПС, які обслуговуються на даному аеродромі, статус аеродрому відносно виконання міжнародних польотів, включаючи безпосередньо географію польотів.

2.10.4. Наявна система проходження аеронавігаційної інформації і процедури її опублікування (в тому числі дата передавання інформації та річні зміни). У цій підчастині вказується порядок (схема) проходження аеронавігаційної інформації на аеродромі, включаючи відповідальні служби за надання користувачам аеронавігаційної інформації, виходячи із конкретних умов на аеродромі. Додатково включаються внутрішні процедури на аеродромі стосовно публікації аеронавігаційної інформації у складі об'єднаного пакета аеронавігаційної інформації, які повинні бути адаптованими до конкретних умов на аеродромі та базуватись на положеннях Правил обслуговування аеронавігаційною інформацією.

Додатково вноситься порядок доведення до САІ будь-яких змін в аеронавігаційній обстановці аеродрому, а також реєстрації повідомлень про зміни в цій обстановці в робочі та неробочі години аеропорту. Вказуються прізвища і функції осіб, відповідальних за вищезазначені повідомлення, а також номери їх телефонів для застосування як у робочі так і в неробочі години аеропорту. У цій підчастині визначається порядок розповсюдження аеронавігаційної інформації щодо стану робочих площ відносно відповідальних служб та порядку їх взаємодії.

2.10.5. Система реєстрації операцій, що виконуються повітряними суднами, обов'язки експлуатанта аеродрому. У цій підчастині вказується наявна на аеродромі система реєстрації операцій, що виконуються ПС, а також обов'язки експлуатанта аеродрому стосовно:

дотримання сертифікаційних вимог аеродрому, умов експлуатації робочих площ, радіотехнічного та світлотехнічного обладнання, іншого обладнання (техніки), яке визначене для обслуговування ПС та забезпечення безпеки польотів.

2.10.6. Авіаційні частини, підрозділи, підприємства, авіакомпанії, що базуються на аеродромі, їхня відомча приналежність, відомості про старшого авіаційного начальника аеродрому. У цій підчастині наводяться посилання на юридичні документи, які засвідчують право базування на цьому аеродромі чи його використання, виходячи із його статусу. Це можуть бути реквізити відповідних договорів між керівником аеропорту та авіакомпаніями про базування та обслуговування повітряних суден на аеродромі, відповідні директиви вищих органів центральної виконавчої влади у даному напрямку

тощо. Також у цю підчастину включається інформація про старшого авіаційного начальника аеродрому, його структурну підпорядкованість до рівня відповідного центрального органу виконавчої влади.

2.11. Наповнення інформацією Частини 2 “Дані про розташування аеродрому” Інструкції:

До цієї Частини включається наступна інформація:

- а) індекс місцезнаходження ICAO, присвоєного аеродрому;
- б) повна назва аеродрому українською мовою та у разі публікації аеродрому в англійській версії AIP - англійською;
- в) детальні географічні й адміністративні дані по аеродрому, а саме:
  - контрольна точка аеродрому (географічні координати) та її місцезнаходження;
  - відстань і місцезнаходження аеродрому відносно центра міста або населеного пункту;
  - перевищення аеродрому і розрахункова температура повітря;
  - перевищення порогів ЗПС;
  - магнітне схилення;
  - види польотів, для яких відкритий цей аеродром.

Зазначена інформація викладається та структурується відповідно до формату AIP з точністю надання даних відповідно до діючих документів ICAO та національних регламентуючих документів (як приклад, дивись розділ AD 2.1 – 2.2 додатка 2 до цієї Методики).

2.12. Наповнення інформацією Частини 3 “Інформація про аеродром” Інструкції:

До цієї Частини включається докладний опис:

2.12.1. Годин роботи служб на аеродромі:

- адміністрації аеродрому;
- митної та імміграційної служби;
- медичної та санітарної служби;
- бюро AIS з проведення інструктажу, пункту збору донесень щодо обслуговування повітряного руху (ARO);
- служби заправлення паливом;
- метеорологічного бюро з проведення інструктажу;
- служби обслуговування повітряного руху (ОПР);
- служби оформлення й обробки;
- служби забезпечення авіаційної безпеки;

служби боротьби із зледенінням.

2.12.2. Служб та засобів з обслуговування, що є на аеродромі, у тому числі: вантажно-розвантажувальні засоби, типи палива й мастил, засоби заправлення паливом та їх пропускну здатності, засоби з видалення льоду, наявність місць в ангарах для прибуваючих ПС, наявність ремонтного устаткування для прибуваючих ПС.

2.12.3. Аварійно-рятувальних і протипожежних служб та устаткування на аеродромі, у тому числі: категорію аеродрому стосовно аварійно-рятувальних та протипожежних операцій, аварійно-рятувальне устаткування, можливості щодо видалення ПС, що втратили здатність рухатись, обладнання й оперативної черговості, встановленої для видалення опадів з робочої площі аеродрому.

2.12.4. Засобів для обслуговування пасажирів на аеродромі, у тому числі: готель (готелі) на аеродромі або в його околицях, ресторан (ресторани) на аеродромі або в його околицях, транспортне обслуговування, медичне обслуговування, банк і поштове відділення на аеродромі або в його околицях, туристичні бюро.

2.12.5. Даних про фізичні характеристики перонів, рульових доріжок і встановлених місць/пунктів перевірки, у тому числі: тип покриття і міцність перонів, ширина, тип покриття і міцність рульових доріжок, місцезнаходження і перевищення пунктів перевірки висотомірів, місцезнаходження пунктів перевірки VOR, місцезнаходження пунктів перевірки INS (географічні координати);

У доповненні вказується місце розташування технічних площадок, стоянок аеродромно-технічних засобів (координати);

2.12.6. Систем керування наземним рухом і його контролю та маркувальних знаків злітно-посадкових смуг і рульових доріжок, у тому числі: використання пізнавальних знаків місця стоянки повітряних суден, вказівних ліній рульових доріжок і системи візуального керування стикуванням/розміщенням на стоянці, маркувальні знаки та вогні злітно-посадкових смуг і рульових доріжок, вогні ліній "стоп" (якщо такі є), розташування та визначення стандартних маршрутів руління, географічні координати відповідних точок перетинання осьової лінії РД і ЗПС, РД і РД, РД і МС.

2.12.7. Аеродромних істотних (природних та штучних) перешкод, у тому числі: перешкоди в зонах заходження на посадку і вильоту (позначення ЗПС і відповідної зони, тип перешкоди, перевищення, маркування й світлогородження (якщо таке є), географічні координати та повідомлення NIL (за потребою), перешкоди в зоні польоту по колу і на аеродромі (тип перешкоди, перевищення, маркування і світлогородження (якщо таке є), географічні координати та повідомлення NIL, за потребою).

2.12.7.1. Перешкоди наводяться у табличній формі, включаючи:

назву перешкоди, полярні (азимут та дальність від КТА), прямокутні (X та Y), та географічні координати (для перешкод, які перетинають поверхні обмеження висоти перешкод), висоту (абсолютну), маркування і світлоогородження. Перешкоди надаються в радіусі 50 км від КТА. Обов'язково зазначається інформація про дату проведення останнього обстеження перешкод та назва офіційного документа (як джерела інформації) стосовно даного питання;

позначення критичних перешкод, які враховуються при визначенні мінімально безпечних висот польоту перешкод для заходження на посадку.

2.12.8. Метеорологічної інформації, що надається на аеродромі, з указівкою метеорологічного органу, що несе відповідальність за обслуговування, у якій містяться: назва відповідного метеорологічного органу, години роботи і, де це застосовано, позначення метеорологічного органу, відповідального за надання інформації в інші години, назва органу, відповідального за складання прогнозів погоди на аеродромі (TAF), терміни дії та частота складання зазначених прогнозів, надання прогнозів типу „тренд” на посадку для даного аеродрому та частота складання зведень про фактичну погоду на аеродромі, частота спостережень, основні критерії та інформація про те, яким чином надається інструктаж та/або консультація, типи наданої польотної документації та використана у ній мова (мови), додаткове устаткування, що забезпечує надання інформації про метеорологічні умови, наприклад метеорологічний радіолокатор і приймач супутникових зображень, орган (органи) ОНР, який (які) забезпечується (забезпечуються) метеоінформацією, додаткова інформація (наприклад, стосовно будь-яких обмежень в обслуговуванні тощо). В доповнення включаються кліматологічні дані по аеродрому у табличній формі.

2.12.9. Фізичних характеристик кожної ЗПС, які містять: позначення, дійсний пеленг, розміри ЗПС, несучу здатність покриття (PCN і відповідні дані) та поверхні кожної ЗПС і відповідних кінцевих смуг гальмування, географічні координати кожного порога ЗПС, перевищення: порогів (зміщення порогів) ЗПС, обладнаної для неточного заходження на посадку, пороги і найбільше перевищення зони приземлення ЗПС, обладнаної для точного заходження на посадку, ухил кожної ЗПС і відповідних кінцевих смуг гальмування, розміри кінцевих смуг гальмування (якщо такі є), розміри смуг, вільних від перешкод (якщо такі є), розміри льотних смуг, розміри спланованої частини льотних смуг, наявність вільної від перешкод зони.

2.12.10. Оголошених дистанцій для кожного напрямку кожної ЗПС, у тому числі: позначення ЗПС, наявна довжина розбігу, наявна злітна дистанція, наявна дистанція перерваного зльоту, наявна посадкова дистанція.

2.12.11. Вогнів наближення і вогнів ЗПС, у тому числі: тип, довжина, сила світла (для систем за категорією I, II, III ІКАО) системи вогнів наближення, колір вогнів позначення порога ЗПС, колір вхідних вогнів і вогнів флангових обріїв ЗПС, тип системи візуальної індикації глісади або розміщення вогнів знака приземлення ЗПС, довжина, інтервали установки, зміщення

відносно осі ЗПС вогнів зони приземлення ЗПС, колір і сила світла бічних вогнів та вогнів осьової лінії ЗПС, колір обмежувальних вогнів ЗПС, довжина і колір вогнів кінцевої смуги гальмування.

2.12.12. Інших вогнів і резервного джерела електроживлення, у тому числі: місцезнаходження, характеристики і години роботи аеродромного маяка/розпізнавального маяка (якщо такий є), місцезнаходження та освітлення (якщо таке є), анемометра, посадкового знака, рульові вогні, колір осьових вогнів РД, інтервали осьових вогнів РД на ЗПС, вогні лінії “Стоп”, колір вогнів проміжних місць очікування, вивідних вогнів зони протизледенілого захисту та вогнів захисту ЗПС, резервне джерело електроживлення, у тому числі час переключення.

2.12.13. Зони посадки вертольотів, передбаченої на аеродромі, в тому числі: географічні координати геометричного центру зони приземлення і відриву (TLOF) чи кожного порога зони кінцевого етапу заходу на посадку та зльоту (FATO), перевищення зони TLOF та/або зони FATO, розміри, тип покриття, несуча здатність і маркування зон TLOF та FATO, дійсний пеленг FATO, оголошені наявні дистанції, вогні наближення і вогні зони FATO;

2.12.14. Повітряного простору обслуговування повітряного руху, організованого на аеродромі, де міститься інформація про:

межі району аеродрому (зони відповідальності), класифікацію повітряного простору (позначення повітряного простору та географічні координати бічних меж, вертикальні межі зони обслуговування);

позивний, частоту (и) і мову (мови) органу обслуговування повітряного руху, що надає обслуговування;

структуру органу чи органів, які обслуговують повітряний рух на аеродромі;

висоту переходу;

наявність заборонених зон, небезпечних зон та зон обмеження польотів в районі аеродрому (повна назва, номер, діапазон висот, радіус, характер виконуваних робіт тощо) та схему маршрутів з прилеглими визначеними запасними аеродромами.

розташування пілотажних зон, посадкових площадок, площадок приземлення (десантування), пунктів запуску аеростатів (шарів-зондів), районів екстреної посадки ПС, зон зливу палива тощо. Для цих площадок (районів) чи зон вказується магнітний шляховий кут, відстань до них, розміри, а також типи ПС, які можуть їх використовувати;

зони очікування. Додатково визначаються зони очікування, які можуть бути застосованими при актах незаконного втручання (АНВ) в дії екіпажу в повітрі. Критерії вибору таких зон повинні забезпечувати безпеку на випадок спрацювання вибухових пристроїв для наземних споруд;

рубежі прийому/передачі ОПр;

особливості ОПР у простих та складних метеоумовах на даному аеродромі;

порядок управління ПС, що прямують транзитом через район аеродрому, у разі наявності місцевих особливостей, які можуть впливати на безпеку польотів;

порядок ОПР при проведенні пошуково-рятувальних робіт;

процедури взаємодії з військовими органами щодо організації повітряного руху та порядок суміщення функцій з обслуговування повітряного руху в залежності від структури повітряного простору;

максимальну кількість ПС, яка може безпечно обслуговуватись службою ОПР;

межі району відповідальності за пошук та рятування;

перелік технологічних документів органу (органів) ОПР, на базі яких здійснюється безпосереднє ОПР та взаємодія з відповідними органами/службами, включаючи процедури при АНВ.

Примітка: Додатково вказуються органи користувачів повітряного простору, які здійснюють стрільби, пуски ракет, вибухові роботи, електромагнітне випромінювання і таке інше в районі аеродрому, зоні відповідальності, та документ з реквізитами, на базі якого здійснюється їх взаємодія (інструкції, технології тощо).

2.12.15. Засобів зв'язку обслуговування повітряного руху, встановлених на аеродромі: позначення служби, позивний, частота, години роботи (додається схема організації зв'язку на аеродромі).

2.12.16. Радіолокаційних, радіонавігаційних засобів і засобів посадки, пов'язаних зі схемами заходження на посадку за приладами і виконання польотів у районі аеродрому, включаючи: тип засобу, магнітне схилення та категорію ILS, а у відношенні до VOR/ILS - також схилення станції, що використовується для технічного настроювання засобу, позначення, частоту (частоти), години роботи, географічні координати місця установки передавальної антени, перевищення передавальної антени DME і DME/P та VOR/DME (додається схема).

2.12.17. Правил, що застосовані до руху на аеродромі, у тому числі стандартні маршрути рулювання ПС, правила постановки на стоянку, навчальні та тренувальні польоти (опис) й аналогічні процедури, за винятком основних правил виконання польотів.

2.12.18. Експлуатаційних прийомів зниження шуму на аеродромі.

2.12.19. Умов і правил польотів, у тому числі радіолокаційні процедури, які встановлені на основі організації повітряного простору на аеродромі.

2.12.20. Карти по аеродрому: карта аеродрому / вертодрому (ICAO); карта стоянки/постановки на стоянку ПС (ICAO); карта наземного аеродромного руху (ICAO); карта аеродромних перешкод, тип А (ICAO) (для кожної ЗПС); карта місцевості для точного заходження на посадку (ICAO) (ЗПС

для точного заходження на посадку за категоріями II і III); карта району (ICAO) (маршрути вильоту й транзитні маршрути); карта стандартного вильоту за приладами (ICAO); карта району (ICAO) (маршрути прибуття й транзитні маршрути); карта стандартного прибуття за приладами (ICAO); карта заходження на посадку за приладами (ICAO) (для кожної ЗПС і кожної схеми заходу); карта візуального заходження на посадку (ICAO); карта концентрації птахів на околицях аеродрому (орнітологічної обстановки на аеродромі).

2.12.21. Додаткова інформація по аеродрому (наприклад, межі зон розповсюдження шумів на аеродромі та на прилеглий до аеродрому території тощо).

Інформація, що зазначена в цій частині та підлягає публікації в AIP, викладається в Інструкції у вигляді таблиць на прикладі розділів AD 2.3 - 2.19 додатка 2 до цієї Методики. Текстовим форматом викладається інформація, що підлягає включенню до розділів AD 2.20 - 2.23 додатка 2 до цієї Методики. Інша інформація, яка визначена Частиною 3 Інструкції та яка не підлягає публікації в AIP, надається в текстовій формі (крім таблиці аеродромних перешкод).

2.13. Наповнення інформацією Частини 4 “Експлуатаційні процедури аеродрому і заходи для забезпечення безпеки” Інструкції:

2.13.1. До цієї Частини включається інформація стосовно:

2.13.1.1. Відповідальних служб (посадових осіб) щодо організації польотів.

2.13.1.2. Особливостей виконання польотів на даному аеродромі, якщо такі мають місце.

2.13.1.3. Організації доступу на робочу площу аеродрому (контрольованої зони аеродрому, стерильної зони, повітряних суден та об'єктів аеродрому): докладна інформація про процедури, що підлягають до виконання, які розроблені для запобігання незаконному втручанню в діяльність цивільної авіації на аеродромі і запобігання несанкціонованому проникненню осіб, транспортних засобів, тварин та інших предметів на робочу площу, у тому числі:

доступ до контрольованої зони аеродрому: наявність та стан огорожі периметра аеродрому, кількість КПП, їх призначення, обладнання, персонал і процедури здійснення контролю доступу, інформація про автоматизовані системи контролю доступу;

доступ до стерильної зони: кількість пунктів контролю на безпеку, засоби, обладнання, персонал і процедури здійснення контролю на безпеку;

доступ до повітряних суден та об'єктів аеродрому: обладнання, засоби, персонал, процедури допуску в робочий і неробочий час.

2.13.1.4. Реагування на несанкціонований доступ: сили, засоби, персонал, процедури затримки порушників, функції експлуатанта аеродрому, експлуатанта повітряного судна з постійним базуванням на цьому аеродромі,

органу забезпечення безпеки на аеродромі, повноважного органу ЦА та інших урядових закладів у залежності від конкретного випадку, прізвища і функції співробітників, відповідальних за контролювання доступу на аеродром, а також номери телефонів для зв'язку в робочий і неробочий час.

2.13.1.5. Плану заходів у випадку аварійної обстановки на аеродромі. Докладна інформація про план дій на випадок аварійної обстановки на аеродромі, у тому числі:

плани дій на випадок аварійних ситуацій, що виникають на аеродромі або в його околицях у результаті несправності ПС в польоті, пожеж у будинках, диверсій, включаючи загрозу вибуху (ПС або будинків), незаконного захоплення ПС, а також план дій на випадок інцидентів в аеропорту, який охоплює заходи "в ході аварійної ситуації" і "після аварійної ситуації";

докладна інформація про придатність аеродромних засобів і обладнання, яке повинно використовуватися в аварійній ситуації, включаючи дані про частоту проведення їх випробувань;

докладна інформація про навчання, що проводяться з метою перевірки готовності служб аеродрому до дій у випадку виникнення аварійної ситуації, включаючи дані про частоту проведення таких навчань, переліки організацій, підрозділів і осіб, наділених відповідними повноваженнями як на території аеропорту, так і поза нею, для виконання на місці необхідних функцій, їхніх номерів телефонного і факсимільного зв'язку, адреси електронної пошти і SITA, а також частоти радіозв'язку їхніх служб;

наказ про створення комісії з надзвичайних ситуацій на аеродромі, відповідно до якого забезпечується організація навчання і ведуться інші підготовчі роботи на випадок виникнення аварійних ситуацій;

наказ про призначення керівника, відповідального за проведення на місці всіх операцій у випадку виникнення надзвичайної ситуації.

Примітка 1. План дій на випадок аварійних ситуацій повинен враховувати аспекти людського фактора, з метою забезпечення оптимальних дій у всіх випадках аварійних обставин.

2.13.1.6. Засобів, обладнання, персоналу і процедур, які запропоновані для забезпечення рятування і пожежогасіння, включаючи імена і функції осіб, що несуть відповідальність за діяльність аварійно-рятувальних і протипожежних служб на аеродромі.

Примітка 2. Це питання також повинне бути докладно викладене стосовно дій на випадок аварійної ситуації на аеродромі.

2.13.1.7. Інспекційної перевірки експлуатантом аеродрому, включаючи дані за наступними позиціями: порядок проведення інспекційних перевірок, включаючи вимір коефіцієнта зчеплення і товщини шару води на ЗПС та рульових доріжках, стану їх ґрунтових елементів у визначений і позаурочний час експлуатації аеродрому, організацію взаємодії з органами ОПР та іншими службами, які забезпечують польоти на аеродромі при проведенні обстеження і

необхідні для цього засоби зв'язку; порядок збереження журналу проведення перевірок і його місцезнаходження, докладну інформацію про терміни та інтервали проведення інспекційних перевірок, контрольний перелік проведення інспекційної перевірки, порядок надання результатів інспекційної перевірки і прийняття належних заходів, спрямованих на усунення небезпечних умов; прізвища і функції осіб, відповідальних за проведення інспекційної перевірки (їхні номери телефонів для зв'язку в робочі і неробочі години).

2.13.1.8. Робочої площі аеродрому і поверхні обмеження перешкод:

технічного обслуговування робочої площі, а саме засобів і процедур технічного обслуговування робочої площі за наступними позиціями: порядок технічного обслуговування площ зі штучним покриттям, порядок технічного обслуговування ЗПС і рульових доріжок, які не мають штучного покриття, порядок технічного обслуговування льотних смуг і рульових доріжок, порядок технічного обслуговування дренажної системи аеродрому.

2.13.1.9. Візуальних засобів та електричних систем аеродрому. Інформація про процедури перевірки і технічного обслуговування аеронавігаційних вогнів (включаючи світломаркування перешкод), знаків, маркерів і аеродромних електричних систем, включаючи інформацію про:

порядок проведення перевірок у визначені та позаурочні години експлуатації аеродрому і контрольні переліки цих перевірок;

порядок реєстрації результатів проведення перевірок і наступних дій, що були проведені та спрямовані на усунення виявлених недоліків;

порядок проведення регулярного технічного обслуговування і технічного обслуговування в аварійних ситуаціях;

порядок використання резервних джерел електропостачання, якщо такі є, а також інформацію про будь-які інші методи усунення часткових або загальних відмов системи, прізвища і функції осіб, відповідальних за перевірку і технічне обслуговування систем вогнів, а також номери телефонів для зв'язку з цими особами в робочий і неробочий час.

2.13.1.10. Безпечного проведення робіт на аеродромі: процедури планування і безпечного проведення робіт з будівництва і технічного обслуговування (включаючи роботи, що можуть проводитися на першу вимогу) на робочій площі аеродрому та в районі аеродрому, що можуть виконуватися вище поверхні обмеження перешкод, включаючи інформацію про:

організацію зв'язку з органами ОПР в ході виконання таких робіт;

прізвища, номери телефонів і функції осіб і організацій, відповідальних за планування і виконання таких робіт, а також про організацію зв'язку з цими особами й організаціями в будь-який час;

прізвища і номери телефонів осіб, які призначені для зв'язку з експлуатантами (в робочі і неробочі години), які постійно базуються на цьому аеродромі, представників експлуатантів ПС, які повинні бути інформовані про

проведення таких робіт, розповсюдження, за необхідністю, переліку планів щодо проведення таких робіт;

процедури організації діяльності на пероні, у тому числі:

домовленість між органами ОПР і органом, що займається організацією діяльності на пероні;

розподіл місць стоянок повітряних суден; порядок запуску двигунів і забезпечення видачі дозволу на буксирування ПС;

діяльність служб, що регулюють рух ПС на землі;

діяльність служб супроводження.

2.13.1.11. Стоянок для ПС, які можуть застосовуватись на випадок АНВ в дії екіпажу на землі, та для ПС, які здійснили посадку після АНВ в повітрі. Такі стоянки вибираються за наступними принципами: розташування стоянки з достатнім оглядом, забезпеченням можливості непомітного підходу спецпідрозділів до ПС, забезпеченням безпеки для споруд та ПС на аеродромі у випадку спрацювання вибухових пристроїв. Включається також опис маршруту рулювання ПС, що перебуває чи перебувало під незаконним втручанням, відповідно до загальної схеми руху на аеродромі.

2.13.1.12. Забезпечення безпеки на пероні, включаючи:

захист осіб від впливу реактивного струменя;

забезпечення виконання запобіжних заходів при заправці ПС паливом, прибиранні перону, очищенні перону;

порядок передачі повідомлень про події та інциденти на пероні і організацію перевірок, спрямованих на дотримання всім працюючим на пероні персоналом положень по забезпеченню безпеки.

2.13.1.13. Керування транспортними засобами в контрольованій зоні: процедури керування наземними транспортними засобами, що діють на робочій площі або в її околицях, включаючи інформацію про: застосування правил руху в аеропорту (включаючи обмеження швидкості і засоби забезпечення виконання правил) і систему видачі дозволів водіям на експлуатацію транспортних засобів на робочій площі.

2.13.1.14. Організації робіт у зв'язку з небезпекою, яка створюється живою природою: процедури з боротьби з небезпекою, яка створюється наявністю птахів або ссавців на шляху руху ПС у польоті або на робочій площі, включаючи інформацію про:

заходи щодо оцінки небезпеки, яка створюється живою природою; заходи щодо реалізації програми по боротьбі з небезпекою, яка створюється живою природою;

прізвища і функції осіб, які відповідальні за проведення робіт в цій області, а також їхні номери телефонів для зв'язку з ними в робочий і неробочий час.

2.13.1.15. Контролювання перешкод:

процедури, які призначені для контролювання поверхонь обмеження перешкод при зльоті, та карти аеродромних перешкод типу А;

контролювання перешкод у рамках повноважень експлуатанта аеродрому; контролювання висоти будинків або конструкцій у межах границь поверхонь обмеження перешкод;

ведення контролю за новим будівництвом на прилеглій до аеродрому території; порядок повідомлення повноважного органу ЦА про характер і місце розташування перешкод, а також про будь-яку наступну появу або усунення перешкод для того, щоб можна було вжити необхідних заходів, включаючи внесення змін до АІР.

2.13.1.16. Видалення ПС, які втратили здатність рухатися:

процедури видалення ПС, які втратили здатність рухатися на робочій площі або поблизу неї, у тому числі функції експлуатанта аеродрому і власника реєстраційного посвідчення ПС;

порядок повідомлення власника реєстраційного посвідчення ПС;

порядок взаємодії з органами ОІР;

порядок визначення обладнання та необхідного персоналу для видалення ПС, що втратило здатність рухатися;

прізвища, функції і номери телефонів осіб, що відповідають за організацію робіт з видалення ПС, які втратили здатність рухатися.

2.13.1.17. Поводження з небезпечними матеріалами: процедури безпечного поведження з небезпечними матеріалами на аеродромі та їхнього збереження, включаючи інформацію про організацію на аеродромі спеціальних зон, призначених для збереження легкозаймистих рідин (включаючи авіаційне паливо) і будь-яких інших небезпечних матеріалів; установлені методи доставки, збереження й обробки небезпечних матеріалів, а також звільнення від них.

Примітка. До небезпечних матеріалів відносяться легкозаймисті рідини, легкозаймисті тверді речовини, корозійні рідини, стиснуті гази, а також намагнічені або радіоактивні матеріали. Заходи, проведені при виявленні випадкового витікання або розсипання небезпечних матеріалів, повинні бути включені в план заходів на випадок аварійної обстановки на аеродромі.

2.13.1.18. Експлуатації аеродрому в умовах обмеженої видимості: процедури, які вводяться у випадку експлуатації аеродрому в умовах обмеженої видимості, у тому числі процедури виміру дальності видимості на ЗПС і передачі даних про видимість, а також прізвища осіб, які відповідають за вимір дальності видимості на ЗПС, і номери їхніх телефонів для зв'язку в робочий і неробочий час.

2.13.1.19. Захисту місць розташування радіолокаційних і навігаційних засобів: процедури захисту місць розташування радіолокаційних і

радіонавігаційних засобів, установлених на аеродромі, з метою забезпечення їхнього належного функціонування, включаючи інформацію про:

організацію контролю за діяльністю, що здійснюється в околицях установки радіолокаційних і навігаційних засобів;

порядок наземного технічного обслуговування, що проводиться в околицях установки цих засобів;

порядок постачання та встановлення знаків, що попереджають про небезпечне мікрохвильове випромінювання.

Примітка 1. Для кожної категорії в процедурах повинно бути в письмовому вигляді ясно і точно зазначено: коли або при яких обставинах застосовується та або інша експлуатаційна процедура; яким чином ініціюється експлуатаційна процедура; які заходи застосовуються; якими особами здійснюються ці заходи; та обладнання, яке необхідне для реалізації цих заходів та доступ до такого устаткування.

Примітка 2. У разі, коли згадані вище процедури відносяться до конкретного випадку, але не застосовуються, необхідно вказати, через які причини це має місце.

2.13.1.20. Забезпечення демонстраційних польотів в районі аеродрому: інформація про наземне та радіотехнічне забезпечення демонстраційних польотів, включаючи інформацію про заходи забезпечення безпеки, категорію, місце проведення, пілотажні зони, зони безпеки, прізвище особи, яка відповідає за організацію та безпеку виконання, а також канали зв'язку з нею, зони зосередження глядачів, наземної техніки та ПС.

Забезпечення демонстраційних польотів виконується відповідно до вимог чинного законодавства.

2.13.2. Додатково в частині 4 вказується перелік реквізитів окремих документів, розроблених відповідними службами аеродрому на підставі нормативно-правових актів України. Ці документи затверджуються керівником (старшим авіаційним начальником) аеродрому і є складовою частиною Інструкції. У пакет цих документів повинна входити інформація стосовно кожної служби аеродрому, а саме:

організаційно-структурна схема служб;

положення про службу з вказаними основними завданнями та напрямками діяльності;

функціональні обов'язки посадових осіб служби, включаючи обов'язки у випадках скоєння АНВ у повітрі чи на землі;

перелік технічних засобів, що використовує служба;

штатний розпис фахівців служби;

посадові інструкції фахівців та технології їх робіт, включаючи порядок взаємодії персоналу служб при скоєнні АНВ у повітрі чи на землі;

інструкції з техніки безпеки для кожного робочого місця;

локальні інструкції (технології) із взаємодії персоналу служби з персоналом інших служб аеропорту при функціонуванні та виникненні

особливих ситуацій.

Примітка 1. При наявності на аеродромі інших юридичних осіб, які беруть участь в організації та забезпеченні польотів та які не входять до його структури, - зазначається інформація про цих юридичних осіб. Взаємодія цих організацій із службами аеродрому здійснюється на підставі Положення про розподілення функцій між ними, яке затверджується старшим авіаційним начальником аеродрому.

Примітка 2. В цю секцію може включатись інша додаткова інформація, пов'язана з виконанням іншої діяльності в районі аеродрому (учбові польоти, повітряні паради, різні види стрільб, стрибки з парашутом, запуски зондів тощо).

2.14. Наповнення інформацією Частини 5 “Інформація про адміністрацію аеродрому і систему забезпечення безпеки” Інструкції:

До цієї Частини включається інформація стосовно аеродромної адміністрації, а саме:

організаційна структура всього авіапідприємства (аеропорту);

адреса;

номери телефонів, телефаксів, телексів, а також адрес AFS (АФТН);

системи забезпечення безпеки (копії відповідних сертифікатів з якості, якщо такі є);

інша інформація.

2.15. Інформація в Інструкціях, що викладається у текстовій формі повинна бути лаконічною, максимально стислою та конкретною. Не допускається викладення тексту, який за змістом не відповідає назві частини, підчастини, пункту чи підпункту Інструкцій.

2.16. У випадку, коли опис експлуатаційних процедур чи правил на аеродромі містить об'ємний текст та не може бути представленим диференційовано в тексті Інструкції і є предметом офіційно затверджених інструкцій, порядків, правил, що стосуються безпосередньо конкретного аеродрому, дозволяється робити посилання на реквізити цих нормативних документів без дублювання їх в тексті Інструкції. Ці нормативні документи можуть вимагатись в межах компетенції відповідними фахівцями причетних організацій, підприємств, які здійснюють погодження чи затвердження Інструкції, для проведення їх перевірки, аналізу.

Перший заступник

Голови Державіаслужби

(підпис)

А. Колісник